

ЗАКОН

о стандардизацији

“Службени гласник РС”, бр. 36 од 15. маја 2009, 46 од 28. маја 2015.

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се начела и циљеви стандардизације у Републици Србији, организовање и делатност националног тела за стандардизацију, као и доношење, објављивање, **повлачење*** и примена српских стандарда и сродних докумената.

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 2.

Овај закон се примењује на стандарде и сродне документе које доноси и објављује национално тело за стандардизацију у Републици Србији, као и на међународне стандарде и сродне документе признатих међународних и европских организација за стандардизацију из члана 3. **тач. 16) и 17)*** овог закона који представљају основу за доношење српских стандарда.

Овај закон се не примењује на гранске и интерне стандарде и сродне документе за производе, процесе и услуге у области одбране земље, железничког, ваздушног, водног саобраћаја, рачуноводствених услуга и у другим областима, које за своје потребе могу доносити органи државне управе, привредна друштва и друга правна лица.*

Посебним законима и другим прописима, уређују се доношење, означавање и примена стандарда и сродних докумената и друга питања од значаја за стандардизацију у областима из става 2. овог члана.*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 3.*

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:*

1) стандардизација је скуп координираних активности на доношењу стандарда и сродних докумената;*

2) стандард је техничка спецификација коју је донело национално тело за стандардизацију за виšekратну или сталну употребу са којом усаглашеност производа, процеса и услуга није обавезна;*

3) међународни стандард је стандард који је донела међународна организација за стандардизацију;*

4) европски стандард је стандард који је донела европска организација за стандардизацију;*

5) хармонизовани стандард је европски стандард који је донет на основу захтева Европске комисије за примену у хармонизованом законодавству Европске уније;*

6) национални стандард је стандард који је донело национално тело за стандардизацију;*

7) српски стандард је стандард који је донело национално тело за стандардизацију у Републици Србији;*

8) сродни документ је било која техничка спецификација, а која није стандард, коју је донела међународна или европска организација за стандардизацију,

односно национално тело за стандардизацију, за виšekратну или сталну употребу и са којом усаглашеност производа, процеса и услуга није обавезна;*

9) нацрт стандарда је техничка спецификација о одређеном предмету стандардизације, који се разматра ради доношења и који се, у складу са поступком за доношење стандарда, након фаза припреме, ставља на јавну расправу или разматрање;*

10) техничка спецификација је документ који утврђује техничке захтеве које треба да испуни производ, процес или услуга и којим се утврђује најмање један од следећих елемената:*

- потребне карактеристике производа које се односе на ниво квалитета, перформансе, интероперабилност, заштиту животне средине, заштиту здравља и безбедности, као и димензије, укључујући захтеве који се односе на назив под којим се производ продаје, терминологију, симболе, испитивања и методе испитивања, паковање, означавање или обележавање, поступке оцењивања усаглашености и друге сличне елементе;*

- методе производње и процеси који се користе за пољопривредне производе, производе намењене за исхрану људи или животиња и медицинске производе, као и методе производње и процеси који се односе на друге производе када они утичу на карактеристике производа;*

- потребне карактеристике за услуге, као што су ниво квалитета, перформансе, интероперабилност, заштита животне средине, заштита здравља и безбедности, укључујући захтеве примењиве на пружаоца услуге који се односе на податке које треба ставити на располагање примаоцу;*

- методе и критеријуми за оцењивање перформанси грађевинских производа;*

11) заинтересована страна је орган државне управе, орган покрајинске, односно општинске управе, привредно друштво, предузетник, организација потрошача, као и друго правно или физичко лице које показује интерес за стандардизацију;*

12) консензус је начелна сагласност о било ком значајном питању, постигнута тако да се узму у обзир становишта свих заинтересованих страна и да се усагласе сви супротстављени ставови, при чему се под консензусом не подразумева једногласност у доношењу стандарда;*

13) доношење стандарда или сродног документа је скуп координираних активности које започињу усвајањем предлога за доношење стандарда или сродног документа, а завршавају се доношењем акта којим се проглашава да је стандард или сродни документ донет;*

14) оцењивање усаглашености производа, процеса и услуга са српским стандардима је активност којом се утврђује да ли су испуњени захтеви садржани у српским стандардима;*

15) национални знак усаглашености је ознака којом се, у складу са правилима националног тела за стандардизацију у Републици Србији, потврђује усаглашеност производа, процеса и услуга са српским стандардом;*

16) међународне организације за стандардизацију су:*

- Међународна организација за стандардизацију (ISO);*

- Међународна електротехничка комисија (IEC);*

- Међународна унија за телекомуникације (ITU);*

17) европске организације за стандардизацију су:*

- Европски комитет за стандардизацију (CEN);*

- **Европски комитет за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC);***
- **Европски институт за стандарде из области телекомуникација (ETSI);***

18) национално тело за стандардизацију је организација за стандардизацију која је призната од стране државе, а које може бити члан одговарајуће међународне или европске организације за стандардизацију.*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 4.

Стандардизација у Републици Србији заснива се на следећим начелима:

- 1) праву на добровољно учешће свих заинтересованих страна приликом доношења српских стандарда;
- 2) консензусу заинтересованих страна;
- 3) спречавању превладавања појединачних интереса над заједничким интересом заинтересованих страна;
- 4) прегледности поступка стандардизације и доступности јавности српских стандарда и сродних докумената;
- 5) међусобној усклађености српских стандарда и сродних докумената;
- 6) узимању у обзир стања развијености технике и правила међународних и европских организација за стандардизацију и одговарајућих међународних споразума;
- 7) једнаком третману иностраних производа или услуга и истих или сличних домаћих производа или услуга, у складу са потврђеним међународним споразумима чији је потписник Република Србија.

Члан 5.

Циљеви стандардизације у Републици Србији су:

- 1) унапређивање заштите живота, здравља и безбедности људи, животиња и биљака, као и заштите животне средине;
- 2) побољшавање квалитета производа, процеса и услуга, њихова типизација, компатибилност и заменљивост;
- 3) обезбеђивање јединствене техничке основе;
- 4) развој и унапређивање производње и промета производа, извођења радова, односно вршења услуга кроз развој међународно усклађених стандарда ради ефикасног коришћења рада, материјала и енергије;
- 5) унапређивање међународне трговине, спречавањем или отклањањем непотребних техничких препрека.

II. НАЦИОНАЛНО ТЕЛО ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ

Члан 6.

Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је једино национално тело за стандардизацију у Републици Србији.*

Оснивач Института је Република Србија, за коју оснивачка права врши Влада, у складу са законом.*

Министарство надлежно за послове стандардизације информисе међународне и друге организације о националном телу за стандардизацију у Републици Србији, у складу са прописом којим се уређује поступак пријављивања и начин информисања о техничким прописима и стандардима.*

Институт је установа која се уписује у судски регистар.

Средства којима послује Институт су у државној својини.

На питања оснивања, организације и рада Института, која нису посебно уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређују јавне службе.

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 7.

Институт обавља следеће послове:

- 1) доноси, објављује, преиспитује и повлачи српске стандарде, у складу са правилима Института;
- 2) даје тумачење српских стандарда, као и тумачење примене српских стандарда, на захтев заинтересоване стране;
- 3) обезбеђује усаглашеност српских стандарда са међународним и европским стандардима;
- 4) води регистар донетих и повучених српских стандарда, у складу са правилима Института;
- 5) учествује у изради и преиспитивању међународних и европских стандарда, у областима које су од интереса за Републику Србију;
- 6) сарађује са међународним и европским организацијама за стандардизацију и националним телима за стандардизацију држава потписница одговарајућих споразума из области стандардизације;
- 7) извршава задатке у вези са стандардизацијом, у складу са обавезама из потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија;
- 8) обезбеђује доступност јавности донетих и повучених српских стандарда, публикација, као и стандарда и публикација одговарајућих међународних, европских и националних тела за стандардизацију и врши њихову продају;
- 9) доставља обавештење, на захтев органа државне управе, о томе да ли је у области која се уређује техничким прописом донет одговарајући српски стандард или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући међународни или европски стандард;
- 10) делује као информативни центар за стандарде, за информисање и обавештавање о стандардима, у складу са захтевима предвиђеним у одговарајућим међународним споразумима и обавезама које произлазе из чланства у одговарајућим међународним и европским организацијама за стандардизацију;
- 11) представља и заступа интересе стандардизације у Републици Србији у међународним и европским организацијама за стандардизацију;
- 12) одобрава употребу националног знака усаглашености са српским стандардима, у складу са правилима Института;
- 13) доноси правила на основу којих се доносе, објављују, преиспитују и повлаче српски стандарди;
- 14) поверава заинтересованим странама, у складу са својим правилима, израду предлога српских стандарда у специфичним областима;
- 15) промовише примену српских стандарда;

15а) пружа стручну помоћ за примену односно испуњавање захтева српских стандарда;*

15б) послове сертификације производа, система менаџмента и особа;*

16) обавља и друге послове из области стандардизације, у складу са законом и одлуком о оснивању.

Послови које обавља Институт из става 1. **тач.1), 2), 4), 8), 13), 14), 15) и 15а)*** овог члана односе се и на сродне документе.

Послове из тац. 15а) и 15б) Институт не може да обавља за потребе истог правног субјекта.*

Послове из става 1. овог члана Институт не обавља ради стицања добити.

Начин информисања и обавештавања из става 1. тачка 10) овог члана уређује се прописом који доноси Влада.

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 8.

Чланови Института могу бити привредна друштва, друга правна лица или предузетници, који су основани по прописима Републике Србије, као и физичка лица која су држављани Републике Србије.

Чланство у Институту је добровољно.

Члан Института има право да учествује у раду органа Института и управљању Институту у складу са овим законом, одлуком о оснивању и статутом Института.

Члан Института има право на посебан попуст код куповине стандарда, сродних докумената и других публикација и плаћања за услуге које Институт пружа у обављању послова стандардизације, као и на друге погодности у складу са одлуком о оснивању.*

Члан Института има обавезу да плаћа чланарину, учествује у остваривању циљева, програма и планова Института, промовише примену српских стандарда и сродних докумената, у складу са одлуком о оснивању и статутом Института.

Права и обавезе члана Института, начин стицања и престанка статуса члана Института, критеријуми за утврђивање висине чланарине, као и критеријуми за утврђивање посебног попушта из става 4. овог члана, ближе се уређују одлуком о оснивању и статутом Института.

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 9.

Средства за рад **Институт обезбеђује***:

1) из прихода које оствари наплатом чланарина;*

2) продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација;

3) из прихода које оствари продајом услуга;*

4) из буџета Републике Србије;

5) из других извора, у складу са законом.

Потребна средства за рад Института, утврђују се годишњим програмом рада чији је саставни део финансијски план.*

Средства остварена од прихода из става 1. тачка 3) овог члана припадају буџету Републике Србије и користе се у складу са законом којим се уређује буџетски систем.*

Садржина годишњег програма рада ближе се уређује одлуком о оснивању.*

Средства за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију, која се утврђују годишњим програмом рада Института, обезбеђују се из буџета Републике Србије.

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 10.

Органи Института су:

- 1) скупштина;
- 2) управни одбор;
- 3) директор;
- 4) надзорни одбор.

Начин образовања органа из става 1. овог члана, њихов делокруг, избор и мандат чланова органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад органа, уређују се одлуком о оснивању.

Пословање и управљање Институтотом, као и начин рада органа из става 1. овог члана, ближе се уређују статутом Института.

Члан 11.

У Институту се образују стручни савети и комисије као стручна тела.

Стручни савети из става 1. овог члана образују се ради усмеравања стручног рада у појединим областима стандардизације, у складу са одлуком о оснивању и статутом Института.

Комисије из става 1. овог члана образују се ради доношења стандарда и сродних докумената, у складу са правилима Института.

Области стандардизације за које се образују стручни савети, начин образовања стручних савета и комисија, као и друга питања од значаја за њихов рад, уређују се одлуком о оснивању и статутом Института.

III. ДОНОШЕЊЕ, ОБЈАВЉИВАЊЕ, ПОВЛАЧЕЊЕ И ОЗНАЧАВАЊЕ СРПСКИХ СТАНДАРДА*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 12.*

Српски стандарди се доносе, повлаче и објављују у складу са овим законом и правилима Института која су усклађена са правилима међународних и европских организација за стандардизацију и Кодексом добре праксе за израду, доношење и примену стандарда из Споразума о техничким препрекама трговини Светске трговинске организације.*

Српски стандарди доносе се на основу плана доношења српских стандарда који се утврђује најмање једанпут годишње и који је јавно доступан на интернет страници Института.*

План доношења српских стандарда садржи информацију о стандардима и сродним документима које Институт намерава да донесе или мења, које је донео или изменио на основу претходног плана доношења српских стандарда и на којима тренутно ради, а који нису настали идентичним или еквивалентним преузимањем међународних или европских стандарда.*

План доношења српских стандарда садржи и информацију о броју међународних и европских стандарда за које се на основу доступних података међународних и европских организација за стандардизацију очекује да ће их Институт преузети у систем националне стандардизације.*

Садржина плана из става 2. овог члана, ближе се уређује одлуком о оснивању.*

Као основа за доношење српских стандарда користе се по правилу међународни, односно европски стандарди и сродни документи. У случају да у одређеној области не постоји међународни односно европски стандард и сродни документ или је важећи међународни односно европски стандард неодговарајући, као основа се могу користити национални стандарди и сродни документи других држава или се могу доносити изворни српски стандарди и сродни документи.*

Обавештење о покретању поступка за доношење српског стандарда, а када је то неопходно и за доношење сродног документа, као и обавештење о стављању нацрта српског стандарда или сродног документа на јавну расправу, Институт објављује у свом гласилу и на својој интернет страни и обезбеђује свим заинтересованим странама приступ тим нацртима српских стандарда и сродних докумената.*

Институт омогућава учешће свим заинтересованим странама у поступку доношења српских стандарда и сродних докумената, као и приступ донетим српским стандардима и сродним документима.*

Начин учешћа свих заинтересованих страна у поступку доношења српских стандарда и сродних докумената и приступ донетим српским стандардима и сродним документима, као и подстицаји и олакшице за мала и средња привредна друштва и предузетнике, удружења потрошача и невладине организације, ближе се уређује општим актом Института.*

Институт размењује најбоље праксе са циљем подстицања учешћа малих и средњих привредних друштава у активностима стандардизације.*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 13.*

Акт којим се проглашава да је српски стандард или сродни документ донет, као и акт о повлачењу српског стандарда или сродног документа доноси директор Института.*

Акт из става 1. овог члана, као и информација о доношењу и повлачењу српских стандарда и сродних докумената са датумом доношења и бројем акта из става 1. овог члана, објављује се у гласилу Института и на интернет страници Института.*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 14.

Српски стандард, односно сродни документ, означава се ознаком која почиње скраћеницом SRPS, у складу са правилима Института.

Није дозвољена употреба скраћенице SRPS за означавање других докумената.

Члан 15.

Српски стандарди доносе се и објављују на српском језику и писму, у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма.

Изузетно, када је основа за доношење српског стандарда, стандард, односно сродни документ из члана 12. **став 6.*** овог закона, српски стандард може бити објављен и на једном од званичних језика европских организација за стандардизацију.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана, сходно се примењују и на сродне документе.*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 16.

Српски стандарди и сродни документи објављују се као посебна издања Института у штампаном, односно електронском облику.

Ауторско право на српском стандарду и сродном документу припада Институту, у складу са законом којим се уређују ауторска и сродна права.

Умножавање, у целини или делимично, као и дистрибуција српских стандарда и сродних докумената, дозвољени су само уз сагласност Института.

IV. ПРИМЕНА СРПСКИХ СТАНДАРДА

Члан 17.

Примена српских стандарда и сродних докумената је добровољна.

Технички или други пропис се може позивати само на објављене српске стандарде.*

Изузетно од става 2. овог члана, уколико нема објављеног српског стандарда у одговарајућој области, у техничком или другом пропису Републике Србије може се вршити позивање на међународни, европски или национални стандард других држава.*

*Службени гласник РС, број 46/2015

Члан 18.

Усаглашеност производа, процеса и услуга са српским стандардом из члана 17. став 1. овог закона може се потврдити декларацијом о усаглашености коју издаје произвођач или давалац услуге.

Давалац декларације о усаглашености потврђује да је испунио све захтеве из стандарда.

Декларацијом о усаглашености из става 2. овог члана, сматра се и стављање ознаке стандарда на производ, његову амбалажу или пратећу документацију.

Члан 19.

Институт одобрава употребу националног знака усаглашености, у складу са правилима Института.

Тело за оцењивање усаглашености које обавља сертификацију може, у складу са својим правилима, одобрити употребу свог знака усаглашености којим се потврђује да су производи, процеси и услуге усаглашени са српским стандардима.

V. НАДЗОР

Члан 20.

Надзор над радом Института у обављању послова стандардизације из члана 7. овог закона, врши министарство надлежно за послове стандардизације.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 21.

Даном ступања на снагу овог закона Институт за стандардизацију Србије, основан Одлуком о оснивању Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 16/07), наставља са радом.

Одлука о оснивању Института за стандардизацију Србије из става 1. овог члана, ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 22.

Постојећи српско-црногорски стандарди и сродни документи чија ознака почиње акронимом SCS, а који су донети до дана ступања на снагу овог закона, постају српски стандарди и сродни документи.

Ознаке постојећих стандарда и сродних докумената, означених скраћеницом JUS и акронимом SCS, замењују се ознаком која почиње скраћеницом SRPS, најкасније доношењем њихових измена и допуна.

Члан 23.

Српски стандарди чија је примена обавезна, осим стандарда из члана 17. став 2. овог закона, постају добровољни 30. јуна 2009. године.

Одредбе правилника, односно решења о југословенским стандардима, који су донети до дана ступања на снагу Закона о стандардизацији („Службени лист СРЈ”, бр. 30/96, 59/98, 70/01 и 8/03), које прописују обавезност југословенских стандарда, у целини или делимично, престају да важе 30. јуна 2009. године.

Члан 24.

До доношења подзаконског прописа из члана 7. став 4. овог закона примењује се Уредба о начину информисања и обавештавања о техничким прописима, стандардима и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 126/07).

Влада ће пропис из члана 7. став 4. овог закона донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о стандардизацији („Службени лист СЦГ”, број 44/05).

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ЗАКОНА

Закон о изменама и допунама Закона о стандардизацији: "Службени гласник РС", број 46/2015-4

Члан 12.

Одлука о оснивању Института за стандардизацију Србије, ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.